

Gimnazjum

im. Biskupów Chełmińskich

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI

na rok szkolny 2015/2018

*„Działania profilaktyczne to te,
które stwarzają człowiekowi okazję
do aktywnego uczestnictwa w gromadzeniu
doświadczeń powodujących wzrost jego
zdolności do radzenia sobie w potencjalnie
trudnych sytuacjach życiowych”*

*Opracowała:
Joanna Kuczyńska – pedagog szkolny*

- I. WSTĘP**
- II. OPIS ŚRODOWISKA LOKALNEGO**
- III. CHARAKTERYSTYKA OKRESU ROZWOJOWEGO**
- IV. PODSTAWY PRAWNE**
- V. DIAGNOZA OBSZARÓW PROBLEMOWYCH**
- VI. CELE SZKOLNEJ PROFILAKTYKI**
- VII. REALIZATORZY SZKOLNYCH DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH**
- VIII. OCZEKIWANE EFEKTY**
- IX. EWALUACJA**
- X. PLAN DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH**
- XI. PLANOWANE PROCEDURY POSTĘPOWANIA**
- XII. WYKAZ MATERIAŁÓW PROFILAKTYCZNYCH Y DOSTĘPNYCH W BIBLIOTECE SZKOLNEJ, ZALECANE DO UZUPEŁNIENIA, ZROZUMIENIA PORUSZANYCH PROBLEMÓW**

I. WSTĘP

Działalność edukacyjna szkoły jest określona przez szkolny zestaw programów nauczania, program wychowawczy szkoły i program profilaktyki dostosowany do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb środowiska.

Zadaniem szkolnej profilaktyki jest chronienie młodzieży przed zagrożeniami poprzez działania wychowawczo – profilaktyczne, a także reagowanie w sytuacjach rozpoznania pierwszych prób podejmowania ryzykownych zachowań.

Szkolny program profilaktyki to projekt działań oraz systemowych rozwiązań w środowisku szkolnym, uzupełniających wychowanie i ukierunkowanych na: wspomaganie ucznia w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu; ograniczanie i likwidowanie czynników ryzyka (jednostkowych, rodzinnych, rówieśniczych, szkolnych, środowiskowych), które zaburzają prawidłowy rozwój ucznia i demoralizują jego styl życia: inicjowanie i wzmacnianie czynników chroniących, które sprzyjają prawidłowemu rozwojowi ucznia.

Projektując program profilaktyczny zostały wzięte pod uwagę uwarunkowania środowiskowe, etap rozwoju, na którym znajdują się nasi uczniowie oraz problemy w funkcjonowaniu wychowanków ujawnione w wyniku przeprowadzonej diagnozy.

Szkolny Program profilaktyczny obejmuje:

Profilaktykę uniwersalną, która jest adresowana do wszystkich uczniów w określonym wieku, bez względu na stopień ryzyka wystąpienia zachowań problemowych lub zaburzeń psychicznych i dotyczy znanych, w znacznym stopniu rozpowszechnionych zagrożeń, np. przemocy, czy używania środków psychoaktywnych. Na tym poziomie wykorzystywana jest ogólna wiedza na temat zachowań ryzykownych, czynników ryzyka i chroniących. Celem tej profilaktyki ma być opóźnienie inicjacji, przeciwdziałanie pierwszym próbom podejmowania zachowań ryzykownych. W dużej mierze nasze działania skupiają się na tworzeniu wspierającego, przyjaznego klimatu szkoły, który pozytywnie wpływa na zdrowie psychiczne i poczucie wartości. Pozwala także na czynny udział rodziców w życiu szkoły.

Profilaktykę selektywną - ukierunkowana na grupy zwiększonego ryzyka – zakłada rozpoznanie w społeczności szkolnej grup uczniów zachowujących się ryzykownie lub znajdujących się w specyficznej sytuacji społecznej, rodzinnej. Informacje są gromadzone w toku codziennego procesu edukacyjnego, szczególnie dotyczy to uczniów z rodzin dysfunkcyjnych. Dla dzieci znajdujących się w grupie podwyższonego ryzyka (z rodzin z problemem alkoholowym) podejmowane są działania profilaktyczne.

Profilaktykę wskazująca – na rzecz jednostki wysokiego ryzyka – to działanie polega na interwencji, poprzez skierowanie na terapię młodzieży przejawiającej symptomy zaburzeń i wymagających specjalistycznego przygotowania do ich udzielania. Na tym poziomie w profilaktykę angażowane są specjalistyczne instytucje zewnętrzne, przygotowane do prowadzenia pomocy psychologicznej, medycznej.

Na wszystkich poziomach profilaktyki stosuje się różne strategie:

1. **Strategie informacyjne** - celem jest dostarczenie adekwatnych informacji na temat skutków zachowań ryzykownych i tym samym umożliwienie dokonywania racjonalnego wyboru.

U podstawy tej strategii leży przekonanie, że ludzie, zwłaszcza młodzi, zachowują się ryzykownie, ponieważ zbyt mało wiedzą o mechanizmach i następstwach takich zachowań. W związku z tym dostarczenie informacji o skutkach palenia tytoniu, picia alkoholu, odurzania się narkotykami ma spowodować zmianę postaw, a w końcu nie podejmowanie zachowań ryzykownych.

2. **Strategie edukacyjne** – mają pomóc w rozwijaniu ważnych umiejętności psychologicznych i społecznych (umiejętności nawiązywania kontaktów, asertywność – opieranie się naciskom ze strony otoczenia).

U podstaw tych strategii leży przekonanie, że ludzie, nawet dysponujący odpowiednią wiedzą, podejmują zachowania ryzykowne z powodu braku wielu umiejętności niezbędnych w życiu społecznym. Te deficyty uniemożliwiają im budowanie głębszych, satysfakcjonujących związków z ludźmi, odnoszenie sukcesów, np. zawodowych. Szukają więc chemicznych, zastępczych sposobów radzenia sobie z trudnościami.

3. **Strategie działań alternatywnych** – ich celem jest pomoc w zaspokojeniu ważnych potrzeb (np. sukcesu, przynależności) oraz osiąganie satysfakcji życiowej przez stwarzanie możliwości zaangażowania się w działalność pozytywną (artystyczną, społeczną, sportową, itp.).

U podstaw tych strategii leży założenie, że wielu ludzi nie ma możliwości zrealizowania swojej potrzeby aktywności, podniesienia samooceny poprzez osiąganie sukcesów, czy też rozwoju zainteresowań. Dotyczy to zwłaszcza dzieci i młodzieży zaniedbanej wychowawczo.

4. **Strategie interwencyjne** – celem tych działań jest pomoc osobom mającym trudności w identyfikowaniu i rozwiązywaniu ich problemów oraz wspieranie w sytuacjach kryzysowych. Interwencja obejmuje towarzyszenie ludziom w krytycznych momentach ich życia. Podstawowe techniki interwencji to poradnictwo, telefon zaufania, doradztwo. Strategie informacyjne, edukacyjne i alternatywne stosuje się na wszystkich trzech poziomach profilaktyki. Strategie

interwencyjne, jako działania głębsze i bardziej zindywidualizowane zastrzeżone są dla poziomu drugiego i trzeciego.

5. **Strategie zmniejszania szkód** – przewidziane są dla potrzeb profilaktyki na rzecz wysokiego ryzyka. Adresatem tych działań są osoby wobec których zawiodła wczesna profilaktyka, interwencje, terapia.

Interakcja różnych czynników sprawia, że dziecko zachowuje się zgodnie z normami i oczekiwaniami społecznymi lub podejmuje ryzykowne zachowania. Wśród wielu prób wyjaśnienia przyczyn i następstw zachowań ryzykownych, na uwagę zasługują czynniki chroniące i czynniki ryzyka oraz teoria zachowań ryzykownych.

Czynniki ryzyka – niektóre cechy jednostki i środowiska sprzyjające powstawaniu tych zachowań.

Czynniki chroniące – właściwości jednostek lub środowiska społecznego, których występowanie wzmacnia ogólny potencjał zdrowotny człowieka i zwiększa jego odporność na działanie czynników ryzyka.

Lista czynników ryzyka i chroniących bywa długa i różnorodna. Zmieniają się ze względu na ogólne zmiany obyczajowe, kulturowe w społeczeństwach. Różna bywa też hierarchia „ważności”. Czynniki te podlegają dynamice, w zależności od ludzkich decyzji. Jeśli zabraknie dobrych decyzji, czynniki ryzyka zaczynają działać automatycznie. Profilaktycy obserwują, że efekty tych czynników kumulują się. Ponadto prawdopodobieństwo pojawienia się tych zachowań ryzykownych jest tym większe, im więcej czynników ryzyka i im bardziej są one szkodliwe i dłużej trwa ich działanie. Rola czynników zależy również od wielu dziecka, jego fazy rozwoju, uwarunkowań środowiskowych i sytuacyjnych.

Celem profilaktyki zatem jest jednoczesne oddziaływanie na jedno i drugie.

Czynniki ryzyka i czynniki chroniące grupuje się w kilka kategorii:

1. Zmienne związane z rodziną,
2. Zmienne związane z grupą rówieśniczą,
3. Zmienne związane z sytuacją szkolną,
4. Czynniki osobowościowe

Czynniki ryzyka:

- Związane z sytuacją rodzinną:
 - niewłaściwe postawy rodzicielskie (w tym brak zainteresowania problemami dziecka),
 - trudna sytuacja materialna,
 - środowisko rodzinne promujące negatywne wzorce zachowań.

- Związane z grupą rówieśniczą:
 - presja grupy,
 - kontakt z grupami, w których obowiązują normy i zasady nieakceptowane społecznie,
 - podatność na wpływ, naśladownictwo.

- Związane z sytuacją szkolną:
 - kłopoty w nauce,
 - wagary,
 - brak integracji z zespołem klasowym,
 - niska motywacja do nauki,
 - niewystarczająca pomoc w nauce,

- Osobowościowe:
 - niska samoocena, brak wiary we własne możliwości,
 - brak odporności na stres,
 - problemy emocjonalne,
 - brak umiejętności radzenia sobie z problemami,
 - poczucie osamotnienia, odrzucenia.

Czynniki chroniące:

- Związane z sytuacją rodzinną:
 - konsekwencja w działaniach wychowawczych,
 - modelowanie własnym zachowaniem rodziców stylu życia wolnego od nałogów,
 - wspierający rodzice, zainteresowani dzieckiem,
 - rodzina przekazująca właściwe wartości,
 - stawianie wymagań adekwatnych do możliwości dziecka,
 - prawidłowa pozycja dziecka w rodzinie.

- Związane z grupą rówieśniczą:
 - przynależność do grupy o pozytywnym charakterze,
 - świadomość zagrożeń społecznych,
 - umiejętności odpierania presji i nacisków grupy,
 - bogate doświadczenia społeczne.

- Związane z sytuacją szkolną:
 - sprawiedliwe, motywujące ocenianie,
 - życzliwi, wspierający nauczyciele,
 - osobisty przykład nauczycieli i innych pracowników szkoły,
 - ciekawe, urozmaicone lekcje,
 - bogata oferta zajęć pozalekcyjnych,
 - indywidualizacja nauczania,
 - poczucie bezpieczeństwa w szkole,
 - stwarzanie okazji do działania w różnych obszarach,
 - odpowiednio dobrane programy profilaktyczne,
 - sukcesy szkolne,
 - prawidłowe relacje w klasie.

- Osobowościowe:
 - poczucie własnej wartości, wiara we własne możliwości,
 - sprecyzowane cele życiowe i dążenie do nich,
 - asertywna postawa,
 - umiejętność radzenia sobie ze stresem i emocjami,
 - zdolność empatii,
 - znane normy społeczne,
 - pasje i zainteresowania,
 - ciekawość poznawcza.

Profilaktyka to: kompleksowa interwencja kompensująca niedostatki wychowania, obejmująca równolegle trzy nurty działania:

- I. Wspomaganie dziecka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu,
- II. Ograniczenie i możliwie likwidowanie czynników ryzyka, które zaburzają prawidłowy rozwój i dezorganizują zdrowy styl życia,
- III. Inicjowanie i wzmacnianie czynników chroniących, które sprzyjają prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu stylowi życia.

Mimo prawidłowych oddziaływań wychowawczych dzieci i młodzież czasami zachowują się ryzykownie. Dzieje się tak najczęściej dlatego, że nie mogą lub nie potrafią funkcjonować inaczej.. Takie zachowania są wtedy ich „własnym sposobem na życie,.. Wyeliminowanie jednego zachowania ryzykownego

powoduje pojawienie się innych. To, jakie zachowania ryzykowne podejmują uczniowie z różnych grup ryzyka, jest często kwestią przypadku, pojawienia się odpowiedniej okazji.

Termin „zachowania ryzykowne„ określa różne działania człowieka niosące wysokie ryzyko negatywnych konsekwencji zarówno dla zdrowia fizycznego, psychicznego, jak i dla jego całego otoczenia.

Do najpoważniejszych czynników ryzykownych zalicza się:

- używanie alkoholu i innych środków psychoaktywnych
- wczesną aktywność seksualną
- zachowania agresywne i przestępcze
- porzucanie nauki szkolnej
- ucieczki z domu

Zachowania ryzykowne są najczęściej ze sobą współwystępujące , a jedno zachowanie może pociągać za sobą inne – np. picie alkoholu często wyzwała zachowania agresywne, przestępczość i wczesną inicjację seksualną. Różne zachowania ryzykowne pełnią podobną funkcję w życiu jednostki. Służą zaspokojeniu tych samych potrzeb (np. miłości, akceptacji) lub pozwalają realizować takie same cele rozwojowe (np. uzyskanie niezależności od rodziców). Młodzież sięgając po substancje psychoaktywne, spodziewa się doświadczyć szeregu doraźnych korzyści. Te korzyści często mają dla młodzieży większe znaczenie niż odległe, ich zdaniem, negatywne konsekwencje.

II. OPIS ŚRODOWISKA LOKALNEGO

W Lubawie znajduje się jedno Gimnazjum noszące nazwę im. Biskupów Chełmińskich. Do szkoły , w zależności od roku szkolnego uczęszcza około 330-360. Około 5 % dzieci dojeżdża do szkoły spoza rejonu – okolicznych wsi. Szkoła położona jest w centrum dużego osiedla mieszkaniowego o zwartej zabudowie domków jednorodzinnych i bloków. Przekrój społeczny mieszkańców miasta stanowią głównie rodziny o średnim statusie materialnym.

Według statystyk policji i miasto Lubawa należy do miejscowości, gdzie raczej w minimalnym stopniu występują patologie społeczne. W mieście jest bardzo niskie bezrobocie, co wpływa bardzo korzystnie na sytuację rodzinną naszych uczniów.

III. CHARAKTERYSTYKA OKRESU ROZWOJOWEGO

1. Spośród wszystkich faz rozwojowych okres dojrzewania stanowi szczególną fazę w życiu człowieka. Z perspektywy społecznej dokonują się w nim zmiany w obrazie siebie, formują się nowe wzorce relacji interpersonalnych, wzrasta liczba i jakość nowych doświadczeń osobistych i społecznych. Rozwijane są w tym czasie umiejętności pozwalające na kształtowanie poczucia własnej kompetencji. Młody człowiek osiąga nowy status społeczny, zwiększają się jego możliwości osiągnięcia celów, otrzymywania wzmocnień i kształtowania nowych zachowań.

2. Wiek 13 – 16 lat określa się jako okres ryzyka ze względu na podejmowanie przez młodzież zachowań problemowych. Nasi wychowankowie znajdują się w tzw. okresie dorastania. Jest to czas ważnych i głębokich zmian psychicznych, kształtowania się osobowości i tożsamości młodzieży. Proces ten przebiega intensywnie, ale nie zawsze harmonijnie. Znaczące stają się życie uczuciowe młodzieży. Emocje cechuje labilność. Pragnienia młodego człowieka w tym okresie bywają często absolutnie sprzeczne. Trudniej radzą sobie z uczuciami takimi, jak: lęk, gniew, wstyd. Powoduje to, że przeżycia stają się nieokreślone i młody człowiek czuje się często zagubiony.

Młodzież podejmuje nieprzemyślane i pochopne decyzje oparte często na podłożu uczuciowym a nie racjonalnym. Narastają problemy i konflikty. Argumenty kierowane do młodych ludzi przez dorosłych są często odrzucane i lekceważone.

Jednocześnie młodzi kształtują swoją osobowość, są bardziej krytyczni i refleksyjni. Jest to, więc czas poznawania samego siebie, poszukiwania swojej roli w życiu.

W okresie dorastania młodzież odczuwa szczególnie silną potrzebę akceptacji, szacunku i uznania. Jest podatna na wszelkie wpływy otoczenia. Jeżeli w tym etapie młody człowiek nie otrzyma wsparcia i zrozumienia może podejmować niewłaściwe decyzje, tym bardziej, że nie chce uznawać autorytetów, nastawiony jest buntowniczo do uznawanych norm.

Pojawiają się zachowania uznawane przez nas jako ryzykowne. Trzeba wiedzieć, że pełnią one określoną rolę w życiu młodego człowieka, gdyż umożliwiają mu:

1. Zaspokojenie najważniejszych potrzeb psychologicznych (miłości, akceptacji, uznania, bezpieczeństwa, przynależności)
2. Realizacji ważnych celów rozwojowych (np. określenie własnej tożsamości, uznanie niezależności od dorosłych)
3. Radzenie sobie z przeżywanymi trudnościami życiowymi (redukcja lęku i frustracji).

Szkola, ze względu na spędzanie znacznej części aktywnego życia młodzieży, jest głównym terenem działań profilaktycznych I fazy.

IV. PODSTAWY PRAWNE

1. Podstawą prawną programu profilaktyki są następujące akty prawne:

- 1) Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dn. Kwietnia 1997 r.
- 2) Rozporządzenie MENiS z dnia 26 lutego 2002 roku w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół
- 3) Rozporządzenie MENiS z dnia 31 stycznia 2002 roku zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół
- 4) Konwencja o Prawach Dziecka
- 5) Polska Deklaracja w Sprawie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie z grudnia 1995 roku
- 6) Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 roku
- 7) Ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jednolity) z dnia 9 listopada 1995r.
- 8) Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity) z dnia 24 kwietnia 1997 roku
- 9) Europejski Plan Działań Dotyczących Alkoholu opracowany przez Światową Organizację Zdrowia
na lata 2000 - 2005
- 10) Rozporządzenie MENiS 31 stycznia 2003 roku w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem.
- 11) Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich (tekst jednolity) z dnia 26 października 1982r.
- 12) Ustawa o Systemie Oświaty z dn. 7 września 1991r.
- 13) Statut Gimnazjum
- 14) Program Wychowawczy
- 15) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 stycznia 2003 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U.03.11.114 z dnia 2003.01.29 z późn. zm.)
- 16) Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 25 czerwca 2003 r. w sprawie zakresu i organizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad dziećmi i młodzieżą
- 17) Narodowy Program Zdrowia
- 18) Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dn. 18 sierpnia 2015 r.**

V. DIAGNOZA OBSZARÓW PROBLEMOWYCH

1. Przy tworzeniu szkolnego programu profilaktyki uwzględnione zostały dotychczasowe działania podejmowane przez szkołę, spostrzeżenia pedagoga, rozmowy z nauczycielami i rodzicami, obserwacje zachowań uczniów oraz ankieta profilaktyczna.

Przeprowadzona diagnoza zachowań problemowych we wrześniu roku szkolnego 2015/2016 obejmująca całe środowisko szkolne wskazuje na pewne obszary problemowe istotne dla podejmowania działań profilaktyczno – wychowawczych.

- młodzież pali papierosy,
- młodzież jest po inicjacji alkoholowej,

VI. CELE SZKOLNEJ PROFILAKTYKI

Prowadzenie systemowych działań profilaktycznych

Ochrona ucznia przed zakłóceniami jego rozwoju.

1. 1. Przeciwdziałanie uzależnieniom: alkohol, nikotyna, narkotyki-dopalacze.
2. 2. Przeciwdziałanie agresji.
3. 3. Przeciwdziałanie nieuzasadnionej absencji na zajęciach szkolnych.

VII. REALIZATORZY SZKOLNYCH DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH

Realizatorami działań profilaktycznych na terenie szkoły są dyrektorzy, nauczyciele, wychowawcy, przy współpracy z rodzicami/ prawnymi opiekunami dziecka.

1. Dyrektor/Wicedyrektor szkoły, jako realizator działań profilaktycznych:

- a) dba o doskonalenie nauczycieli w zakresie działań profilaktycznych i wychowawczych,
- b) 2. Pedagog, jako realizator działań profilaktycznych:

a) organizuje działania i poszczególne programy profilaktyczne wynikające ze Szkolnego Programu Profilaktyki,

b) koordynuje ich realizację

3. Nauczyciel – wychowawca jako realizator działań profilaktycznych:

- a) podejmuje systematyczne działania profilaktyczne w odniesieniu do uczniów i rodziców,
- b) jest wzorem konstruktywnych zachowań itp.

4. Rodzice/ opiekunowie jako realizatorzy działań profilaktycznych:

a) aktywnie współpracują ze szkołą,

Szkoła współpracuje w zakresie realizacji działań profilaktycznych z MK ds. RPA, Policją, Kuratorem Sądowym, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, oraz pielęgniarką szkolną i innymi w zależności od potrzeb.

VIII. OCZEKIWANE EFEKTY

1. Zwiększenie osobistego zaangażowania i motywacji do abstynencji i powściągliwości.
2. Zwiększenie zrozumienia, że przyjmowanie środków psychoaktywnych nie jest w zgodzie z wartościowym stylem życia.
3. Zwiększenie świadomości osobistego i społecznego zagrożenia konsekwencjami spożywania alkoholu.
4. Nabycie zdolności samodzielnego dokonywania wyboru zachowań właściwych dla zdrowia własnego i innych.
5. Nabycie umiejętności korzystania z zasad savoir – vivre'u i podniesienie poziomu kultury osobistej.
6. Nabycie umiejętności bezpiecznego radzenia sobie z agresją oraz rozwiązywania konfliktów i problemów.

IX . EWALUACJA

1. Sprawozdania od realizatorów programów.
2. Ankieta losowo wybranej grupy uczniów oraz ich rodziców badająca zmianę postaw wśród młodzieży na koniec roku szkolnego.

X. PLAN DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH

OBSZAR DZIAŁAŃ: UCZNIOWIE

CELE:

1. Upowszechnianie zdrowego stylu życia wśród uczniów.
2. Kształtowanie i rozwój poczucia odpowiedzialności za siebie, własne życie i za innych.
3. Budowanie poczucia własnej wartości i stymulowanie rozwoju emocjonalnego.
4. Dostarczenie rzetelnej wiedzy o środkach psychoaktywnych i mechanizmie ich działania we wszystkich sferach życia.
5. Trening umiejętności odmawiania.
6. Upowszechnienie informacji statystycznych świadczących o tym, że większość nastolatków nie sięga po środki psychoaktywne.

ZADANIE: PRZECIWDZIAŁANIE UZALEŻNIENIOM: INTERNET ALKOHOL, NIKOTYNA, NARKOTYKI- DOPALACZE

FORMY REALIZACJI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE	DOKUMENTACJA
Profilaktyka alkoholowa, narkotykowa - dopalacze	• wychowawcy klas,• nauczyciele uczący w danej klasie,• pedagog,	zapisy w dziennikach lekcyjnych
Podczas godzin wychowawczych obejrzenie filmów video, dostępnych w bibliotece szkolnej:	wychowawcy klas	zapis w dzienniku lekcyjnym
Procedury postępowania w sytuacji podejrzenia o palenie papierosów, picie alkoholu, zażywanie środków psychoaktywnych.	wychowawcy klas	załącznik do Szkolnego Programu Profilaktyki i dokumentacja w dziennikach szkolnych
Realizacja ścieżki prozdrowotnej.	• nauczyciele biologii,• nauczyciele wychowania fizycznego,• wychowawcy klas	zapisy w dziennikach lekcyjnych
Zapoznanie uczniów z dostępną w bibliotece lekturą dotyczącą poruszanych problemów.	• wychowawca klasy,• nauczyciel bibliotekarz	• zapis tematu w dzienniku lekcyjnym,• zapis w kartach wypożyczeń nauczycieli

OBSZAR DZIAŁAŃ: **RODZICE**

CELE:

1. Dostarczenie rodzicom informacji dotyczącego problemu korzystania ze środków uzależniających przez uczniów naszej szkoły.
2. Dostarczenie rodzicom wiedzy dot. uzależnień i mechanizmów ich działania.
3. Poinformowanie rodziców o instytucjach udzielających pomocy w zakresie uzależnień.
4. Rozwój współpracy rodziców ze szkołą.

ZADANIE: PRZECIWDZIAŁANIE UZALEŻNIENIOM: ALKOHOL, NIKOTYNA, NARKOTYKI-DOPALACZE

FORMY REALIZACJI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE	DOKUMENTACJA
Profilaktyka alkoholowa, narkotykowa - dopalacze . Zebranie z rodzicami i omówienie realizacji programu z uczniami.	• wychowawcy klas,• pedagog,	• sprawozdanie z pracy pedagoga,• dokumentacja zebrań z rodzicami prowadzona przez wychowawców
Podczas zebrania z rodzicami poruszenie tematu zagrożeń środkami psychoaktywnymi, zapoznanie rodziców z dostępną w bibliotece lekturą dotyczącą poruszanych problemów.	• wychowawcy klas	• dokumentacja zebrań z rodzicami prowadzona przez wychowawców
Zapoznanie rodziców z procedurami postępowania w sytuacji podejrzenia ucznia o palenie papierosów, pił alkohol.	wychowawcy klas	dokumentacja zebrań z rodzicami prowadzona przez wychowawców

OBSZAR DZIAŁAŃ: NAUCZYCIELE

CELE:

1. Poznawanie uczniów i ich stosunku do środków psychoaktywnych.
2. Uaktualnienie informacji na temat używania środków uzależniających przez uczniów naszej szkoły.
3. Aktualizacja wiedzy dotyczącej narkotyków i mechanizmów ich działania oraz możliwości pomocy uczniom.

ZADANIE: PRZECIWDZIAŁANIE UZALEŻNIENIOM: ALKOHOL, NIKOTYNA, NARKOTYKI-DOPALACZE

FORMA REALIZACJI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE	DOKUMENTACJA
Szkoleniowa rada pedagogiczna dotycząca środków uzależniających.	dyrekcja	protokół z posiedzenia rady
Udział nauczycieli i wychowawców we wszystkich programach organizowanych dla uczniów.	nauczyciele	wpisy w dziennikach lekcyjnych

OBSZAR DZIAŁAŃ: UCZNIOWIE

CELE:

1. Kształtowanie osobowości uczniów.
2. Kształtowanie umiejętności komunikacji interpersonalnej.
3. Kształtowanie i rozwój poczucia odpowiedzialności za siebie, własne życie i za innych.
4. Dostarczenie uczniom informacji czym jest zachowanie agresywne.
5. Nabywanie przez uczniów umiejętności radzenia sobie ze stresem i złością.
6. Nauka współpracy.
7. Nauka rozwiązywania konfliktów metodą negocjacji.

ZADANIE: PRZECIWDZIAŁANIE AGRESJI SŁOWNEJ I FIZYCZNEJ, BEZPIECZNY INTERENT		
FORMY REALIZACJI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE	DOKUMENTACJA
Wyjazd integracyjny. Zajęcia dotyczące komunikacji interpersonalnej. Zapoznanie uczniów z zasadami panującymi w szkole. Zapoznanie z prawami ucznia. Nauka obrony swoich praw.	• wychowawcy klas,• pedagog	• zapis w dzienniku lekcyjnym,• zapisy w dzienniku pedagoga
Program „Saper czyli jak rozminować agresję”.	• wychowawcy klas,• pedagog,• pedagog z Poradni Psychologiczno pedagogicznej w Iławie,	• zapis w dzienniku lekcyjnym,
Projekcja na godzinach wychowawczych filmów video: „Przemoc i agresja. Jak się im przeciwstawiać”; „Asertywność. Sztuka bycia sobą”.	wychowawcy klas	zapis w dziennikach lekcyjnych
Program „Odpowiedzialność nieletnich za czyny karalne”.	• Pedagog,• Komenda Policji w Lubawie, funkcjonariusz z Zespołu ds. Nieletnich	zapis w dzienniku lekcyjnym
Organizowanie różnorodnych form spędzania czasu wolnego: • Pozalekcyjne zajęcia sportowe (treningi, turnieje, mecze ligowe, SKS, zawody międzyszkolne, obozy	• nauczyciele wychowania fizycznego,• wychowawcy klas,• opiekunowie kółek zainteresowań	• sprawozdania w protokołach posiedzeń rad pedagogicznych,• zapisy w dziennikach zajęć pozalekcyjnych,

sportowe); • Lekkoatletyczna olimpiada wewnątrzszkolna; • Kółka zainteresowań.		• gablota rekordów szkoły
Działania wychowawców dostosowane do potrzeb zespołu klasowego.	wychowawcy klas	• zapis tematów godzin wychowawczych w dziennikach lekcyjnych, • dokumentacja nauczycielskich zespołów klasowych
Współpraca z pedagogiem szkolnym; rozmowy indywidualne.	• nauczyciele, • wychowawcy, • pedagog	zapis w dokumentacji pedagoga
Procedury postępowania z uczniem • agresywnym wobec kolegów i pracowników szkoły, • nie szanującym mienia szkoły.	wychowawcy klas	• dokumentacja w dziennikach szkolnych, • procedury postępowania
Zapoznanie uczniów z dostępną w bibliotece lekturą dotyczącą poruszanych problemów.	• wychowawca klasy, • nauczyciel bibliotekarz	• zapis tematów w dziennikach lekcyjnych, • wystawa publikacji, • „kącik nowości”

OBSZAR DZIAŁAŃ: **RODZICE**

CELE:

1. Informowanie rodziców na temat przejawów agresji w naszej szkole.
2. Doskonalenie przez rodziców umiejętności wychowawczych.
3. Wzajemna pomoc w radzeniu sobie z przejawami agresji wśród uczniów.
4. Działania na rzecz bezpieczeństwa w szkole i poza nią

ZADANIE: PRZECIWDZIAŁANIE AGRESJI SŁOWNEJ I FIZYCZNEJ, BEZPIECZNY INTERENT		
FORMY REALIZACJI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE	DOKUMENTACJA
Psychoedukacja rodziców podczas zebrań z rodzicami. Dostarczanie informacji rodzicom na temat różnych przejawów agresji wśród młodzieży i jej przyczyn.	wychowawcy klas	zapis w dziennikach lekcyjnych
Wymiana doświadczeń rodziców w zakresie rozwiązywania problemów agresji u dzieci oraz sposobów radzenia sobie z nią.	wychowawcy	dokumentacja pracy wychowawczej
Zapoznanie rodziców z procedurami postępowania z uczniem: • agresywnym wobec kolegów i pracowników szkoły,• nie szanującym mienia szkoły.	wychowawcy klas	• zapis w dziennikach lekcyjnych,• korespondencja z rodzicami
Rozmowy indywidualne w czasie zebrań klasowych.	wychowawcy klas	dokumentacja wychowawcy klasy
Ścisła współpraca wychowawców, pedagoga, dyrekcji z rodzicami.	• wychowawcy,• dyrekcja,• pedagog	notatki z rozmów
Zapoznanie rodziców z dostępną w bibliotece lekturą dotyczącą poruszanych problemów	• wychowawca klasy,• nauczyciel biblioteki	• „kącik” nowości w gablocie informacyjnej,• publikacja w Internecie

OBSZAR DZIAŁAŃ: NAUCZYCIELE

CELE:

1. Rozwijanie umiejętności radzenia sobie z zachowaniami agresywnymi uczniów.
2. Zapoznanie nauczycieli z aktualnymi przepisami prawnymi dotyczącymi odpowiedzialności nieletnich za czyny karalne.

ZADANIE: PRZECIWDZIAŁANIE AGRESJI SŁOWNEJ I FIZYCZNEJ, BEZPIECZNY INTERNET		
FORMY REALIZACJI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE	DOKUMENTACJA
Szkoleniowa rada pedagogiczna. Jak budować przyjazną atmosferę w relacjach uczeń – nauczyciel i w relacjach pomiędzy uczniami. Nabywanie przez nauczycieli umiejętności radzenia sobie z zachowaniami agresywnymi uczniów.	dyrekcja szkoły	protokół rady pedagogicznej
Zapoznanie się z filmem video: „Przemoc i agresja. Jak się im przeciwstawić”	wszyscy nauczyciele	karty wypożyczeń w bibliotece
Zapoznanie z procedurami, przepisami prawnymi dotyczącymi ucznia jako ofiary i sprawy przemocy.	dyrekcja, Komenda Powiatowa Policji w Lubawie	protokół rady pedagogicznej

OBSZAR DZIAŁAŃ: UCZNIOWIE

CELE:

1. Zwiększenie motywacji do systematycznego uczęszczania na zajęcia szkolne.
2. Podniesienie poziomu odpowiedzialności za swoją naukę i zachowanie.
3. Wychowanie i rozwój postawy obowiązkowości i punktualności.

ZADANIE: PRZECIWDZIAŁANIE NIEUZASADNIONEJ ABSENCJI NA ZAJĘCIACH SZKOLNYCH		
FORMY REALIZACJI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE	DOKUMENTACJA
Zapoznanie uczniów z dokumentami szkoły ze szczególnym zwróceniem uwagi na zasady panujące w szkole i obowiązki ucznia.	wychowawcy klas	• zapis w dziennikach lekcyjnych tematów godzin wychowawczych,• zagospodarowanie tablicy informacyjnej
Zorganizowanie lekcji wychowawczej dotyczącej odpowiedzialności i właściwego rozumienia kryteriów poszczególnych ocen zachowania.	wychowawcy klas	zapis w dziennikach lekcyjnych tematów godzin wychowawczych.
Zapoznanie uczniów z procedurami: Uczeń opuszcza zajęcia szkolne.	wychowawcy klas	zapis w dziennikach lekcyjnych
Realizacja przedmiotu „Wychowanie do życia w rodzinie”.	nauczyciele przedmiotu	zapis tematów w dziennikach lekcyjnych.
Zapoznanie uczniów z dostępną w bibliotece literaturą dotyczącą poruszanych problemów.	wychowawca klasy nauczyciel bibliotekarz	tablica informacyjna

OBSZAR DZIAŁAŃ: **RODZICE**

CELE:

1. Wypracowanie stałego i systematycznego kontaktu rodziców z wychowawcą klasy.
2. Zwiększenie odpowiedzialności rodziców za sposób informowania i dokumentacji zwolnień dziecka i usprawiedliwiania nieobecności w szkole.
3. Zapoznanie rodziców z prawną odpowiedzialnością za nierealizowanie przez dziecko obowiązku szkolnego

ZADANIE: PRZECIWDZIAŁANIE NIEUZASADNIONEJ ABSENCJI NA ZAJĘCIACH SZKOLNYCH

FORMY REALIZACJI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE	DOKUMENTACJA
Rozmowy indywidualne rodziców i uczniów z pedagogiem związku z obniżoną oceną zachowania i ocenami niedostatecznymi z kilku przedmiotów na koniec pierwszego semestru.	• wychowawcy klas,• pedagog	dokumentacja pedagoga
Zapoznanie rodziców z procedurami: Uczeń opuszcza zajęcia szkolne.	wychowawcy klas	zapis w dziennikach lekcyjnych
Zapoznanie rodziców z prawnymi konsekwencjami za nierealizowanie obowiązku szkolnego przez dziecko.	wychowawcy klas	• zapis w dziennikach lekcyjnych,• korespondencja z rodzicami
Zapoznanie rodziców z dostępną w bibliotece lekturą dotyczącą poruszanych problemów.	• wychowawca klasy,• nauczyciele bibliotekarze	dokumentacja wychowawcy i bibliotekarza

OBSZAR DZIAŁAŃ: NAUCZYCIELE

CELE:

1. Wypracowanie stałego i systematycznego kontaktu rodziców z wychowawcą klasy.
2. Stały monitoring i kontrolowanie obecności uczniów na zajęciach

ZADANIE: PRZECIWDZIAŁANIE NIEUZASADNIONEJ ABSENCJI NA ZAJĘCIACH SZKOLNYCH

FORMY REALIZACJI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE	DOKUMENTACJA
Ustalenie przez wychowawcę wspólnie z rodzicami sposobu wymiany informacji.	wychowawca klasy	dokumentacja wychowawcy
Systematyczna praca wychowawcy nad przyczynami nieobecności w szkole i odpowiedzialnością z tego wynikającą.	wychowawcy klas	• zapis w dziennikach lekcyjnych,• korespondencja z rodzicami,• konspekty godzin wychowawczych
Systematyczna współpraca z pedagogiem i dyrekcją	wychowawcy klas	zapisy w dokumentach pedagoga

XI. PLANOWANE PROCEDURY POSTĘPOWANIA

ZACHOWANIE UCZNIĄ WSKAZUJE, ŻE JEST POD WPLYWEM ALKOHOLU

W przypadku stwierdzenia, że uczeń jest pod wpływem alkoholu należy:

1. Odizolować ucznia od klasy, pamiętając, aby nie zostawić go samego.
2. Poinformować wychowawcę i dyrektora szkoły,
3. W przypadku, gdy swoim zachowaniem i stanem zdrowia stwarza zagrożenie dla swojego życia lub zdrowia innych osób – wezwać lekarza w celu udzielenia pomocy.
4. Wezwać rodziców w celu odebrania ze szkoły swojego dziecka, w momencie kiedy nie można się skontaktować z rodziną ucznia należy wezwać policję. Przy odbiorze dziecka opiekunowie muszą koniecznie dokonać podpisu pod uwagą w zeszycie uwag.

W żadnym wypadku nauczyciel nie może dopuścić, aby uczeń pod wpływem alkoholu sam opuścił szkołę!

4. Powiadomić Policję w przypadku, gdy stan zdrowia, zachowanie nieletniego i zaistniała sytuacja dają powody do interwencji Policji.
5. Na drugi dzień należy skierować ucznia na rozmowę z pedagogiem.
6. Uczeń powinien otrzymać zadanie przeprowadzenia godziny wychowawczej w swojej klasie na temat szkodliwości nadużywania alkoholu. Lekcja ta powinna być hospitowana (dla podkreślenia jej znaczenia).
7. Jeśli sytuacja się powtarza, uczniowi obniżana jest ocena zachowania.
8. Rodzice ucznia informowani są o konieczności udzielenia specjalistycznej pomocy dziecku i podpisują pisemne zobowiązanie do jej udzielenia.

ZACHOWANIE UCZNIĄ WSKAZUJE, NA UŻYCIĘ ŚRODKÓW ODURZAJĄCYCH

1. Uczeń, u którego stwierdzimy używanie narkotyków, powinien zostać natychmiast odizolowany od klasy, pamiętając aby nie zostawić go samego.
2. Zapewnić w razie potrzeby pomoc lekarską.
3. Powiadomić rodziców i zobligować ich do niezwłocznego odebrania dziecka ze szkoły.
4. Zawiadomić Policję w przypadku niemożności kontaktu z rodzicami lub ze względu na zachowanie i stan zdrowia ucznia.
5. Z zachowaniem bezpieczeństwa zabezpieczyć ewentualne komponenty, narzędzia i miejsce zdarzenia.
6. Ustalić świadków mających związek ze zdarzeniem.
7. Na drugi dzień należy ucznia skierować do pedagoga, który po rozmowie z uczniem powinien porozmawiać z rodzicami na temat ich dziecka. W razie potrzeby udzielić rodzicom pomocy, skierować do miejsc, gdzie taką pomoc mogą otrzymać. Rodzice podpisują pisemne zobowiązanie do udzielenia właściwej pomocy dziecku.
8. W przypadku ujawnienia na terenie szkoły osób zajmujących się sprzedażą środków odurzających należy niezwłocznie powiadomić o tym Policję, bez nagłaśniania tego w środowisku szkolnym.

Zgodnie z przepisami Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 24 kwietnia 1977r. w Polsce karalne jest: posiadanie każdej ilości środka odurzającego lub substancji psychotropowej, wprowadzanie do obrotu, udzielanie innej osobie, ułatwianie lub umożliwianie ich użycia oraz nakłanianie do ich życia, wytwarzanie i przetwarzanie środków odurzających.

UCZEŃ JEST AGRESYWNY:

W przypadku , kiedy uczeń stosuje przemoc: fizyczną (kopie, popycha, pluje , szarpie itp.), psychiczną (poniża, przezywa, wyśmiewa się z kogoś) wobec swoich kolegów lub pracowników szkoły nauczyciel powinien :

1. Poinformować o zaistniałym fakcie wychowawcę; w przypadku przemocy fizycznej

poinformować dyrektora szkoły;

2. Dokonać wpisu o zaistniałym zdarzeniu w zeszycie uwag;
3. Wezwać rodzica, który dokona podpisu pod powyższą uwagą.
4. Zapoznać rodziców z Kodeksem Postępowania Karnego, rozdział 34, art. 304 §1, §2, §3.
5. Uczeń powinien zostać skierowany do pedagoga na rozmowę i wykonać zalecenia z niej wynikające.
6. W przypadku powtórzenia się tej sytuacji po raz kolejny uczeń ma obniżaną ocenę zachowania.
7. W przypadku wielokrotnego powtarzania się tej sytuacji szkoła informuje odpowiednie organy
tj. Komendę Policji w Lubawie, Sąd

UCZEŃ NIE SZANUJE MIENIA SZKOŁY:

1. W momencie, kiedy uczeń niszczy mienie szkoły / zostaje przyłapany na kradzieży , informacja o powyższym fakcie zostaje natychmiast zgłoszona do wychowawcy i dyrektora szkoły.
2. Cała sytuacja opisana w zeszycie uwag powinna być podpisana przez rodziców bądź opiekunów prawnych.
3. Zapoznanie rodziców z Kodeksem Postępowania Karnego, rozdział 34, art. 304 §1, §2, §3.
4. Dyrekcja ocenia koszt poniesionej przez szkołę straty.
5. W momencie, kiedy rodzica lub opiekuna prawnego nie stać na jej naprawienie, odkupienie lub uiszczenie odpowiedniej kwoty, sprawa rozpatrywana jest indywidualnie przez Dyrekcję.
6. Gdy uczeń wielokrotnie dopuszcza się ww. zachowania, obniżana jest ocena zachowania.
7. Kiedy sprawca szkody nie jest znany, szkoła zgłasza sprawę do Komendy Policji w Lubawie.

UCZEŃ OPUSZCZA ZAJĘCIA SZKOLNE

1. Opuszcza samowolnie lekcje:

- * każdorazowe wagary ucznia są wpisywane do dziennika jako ucieczka;
- * wychowawca telefonicznie informuje rodzica o nieobecności ucznia w szkole;
- * wychowawca wpisuje taką informację do zeszytu uwag i uzyskuje pod nią podpis rodziców;
- * jeśli sytuacja się powtarza, uczeń wraz z rodzicami kierowany jest do pedagoga na systematyczne spotkania;
- * uczniowi nagminnie wagarującemu obniżana jest ocena zachowania zgodnie z zasadami Wewnętrzny Systemu Oceniania;
- * rodzice ucznia informowani są o konsekwencjach wynikających z nieobecności dziecka na zajęciach:
 - możliwość nieklasyfikowania (zgodnie z obowiązującymi przepisami),
 - możliwość wszczęcia postępowania ukarania rodziców grzywną za niezrealizowanie obowiązku szkolnego przez dziecko (zgodnie z obowiązującymi przepisami).

Każdy wychowawca zobowiązany jest zapoznać uczniów i ich rodziców z istniejącymi procedurami dyscyplinującymi pracę szkoły.

Do obowiązku wychowawcy należy zebranie podpisów od uczniów i rodziców.

Natomiast wychowawcy klas I w kolejnym roku szkolnym zobowiązani są do zapoznania uczniów i ich rodziców z powyższymi procedurami do dnia 30 września każdego kolejnego roku szkolnego w trakcie obowiązywania powyższego dokumentu.

ZATWIERDZONY DO REALIZACJI:

Beata Rompczyk
(Przewodnicząca Rady Rodziców)

Błażej Dembski
(Przewodniczący Samorządu Uczniowskiego)

Grono Pedagogiczne
14.09.2015